

Arhiivinduse

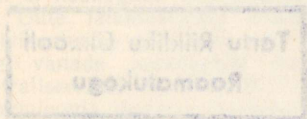
SÕNASTIK

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU
JUURES ASUV ARHIIVIDE VALITSUS

A-30953

ARHIIVINDUSE SÕNASTIK

KIRJASTUS «VALGUS»
TALLINN 1970

Kaane kujundanud M. Ruljand

Sõnastiku toimetuskolleegium: Aleksander Einpaul, Ahto Kennik, Alli Piirsalu, Olev Ratassepp (koostaja), Astrid Teder ja Boris Varkki (peatöötajad)

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

EESSÕNA

Arhiivinduse terminoloogia on tekkinud arhiiviasutuste praktilises tegevuses ja teoreetilise mõtte arengus. Eestikeelne arhiivinduse terminoloogia sai alguse kodanliku Eesti alguspäevil arhiivinduse organiseerimisel. 1936. a. ilmunud «Arhiivinduse käsiraamatu» II osas avaldati esmakordselt ka valimik arhiivi oskussõnu. Põhiline osa eestikeelsest arhiivinduse terminoloogiast on aga tekkinud pärast nõukogude võimu taaskehtestamist Eestis 1940. a. nõukogude arhiivinduse ülesehitamise käigus. Uute laialdasemate ülesannete lahendamine arhiiviasutustes põhjustas uute terminite tekkimise ning vanade asendamise uutega. Arhiivinduse tsentraliseeritud süsteem NSV Liidus ning ühtne terminoloogia tingisid vajaduse koondada ka eestikeelsed arhiivinduse terminid kindlaks terminoloogiliseks süsteemiks. Seda arvestades asus Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuv Arhiivide Valitsus 1967. a. arhiivinduse terminite sõnastiku koostamisele.

Sõnastikku on koondatud tähtsamad arhiiviasutuste praktilises töös kasutatavad eestikeelsed terminid, mida kohati on redigeeritud ja ühtlustatud, samuti on loodud uusi termineid. Lisaks terminitele sisaldab sõnastik sõnu ja väljendeid, mis ei ole

terminid selle sõna otseses tähenduses, kuid mida laialdaselt kasutatakse arhiiviasutuste praktilises töös. Kokku on sõnastikus üle 400 märksõna.

Lisaks arhiivinduse terminoloogiale on sõnastikku lülitatud rühm arhiivinduses enamtarvitatavaid termineid asjaajamise, tehnilise dokumentatsiooni, filmi-, foto- ja helidokumentide ning teadusliku informatsiooni alalt.

Sõnastikus antakse põhiliselt tänapäeval kasutatav terminoloogia, kuid esindatud on ka mõned vananenud, tänapäeval mittekasutatavad terminid (näit. arhivaal, inventarinimistu jne.), mille tundmine on arhiivitöötajaile vajalik.

Terminid on sõnaraamatus järjestatud mitte põhisõna järgi, vaid praktikas kasutataval kujul (näit. *ametkondlik arhiiv*, *anonüümne dokument*). Seejuures on järgitud sõna-sõnalt järjestamise põhimõtet.

Sõnastikus esinevate üldkasutatavate terminite puhul antakse seletus ainult arhiivinduses tarvitava tähenduse kohta. Mitmetähenduslike terminite puhul on sõnaseletused toodud järjekorranumbritega. Viitamisel ühele neist tähendustest seisab termini järel sulgudes vastav järjekorranumber. Kui üht mõistet tähistatakse mitme eri terminiga, antakse seletus ühe juures ning sulgudes tuuakse ülejäänud /näit. *heraldika (vapiteadus)*/.

Terminid, mida korratakse nende seletustes, antakse lühendatult sõna esitähe järgi (näit. *negatiiv — n.*). Vananenud, tänapäeval mittekasutatavate terminite järel on sulgudes märgitud lühend *van.*

Kõik terminid on toodud ainsuses, välja arvatud üksikud, mida ainsuses ei tarvitata (näit. *dokumentaalsed materjalid*), ning terminid, mille õigeid ja täpseid seletusi ei ole võimalik anda ainsuses (näit. *fondi teatmeandmed*).

Venekeelse arhiivinduse terminoloogia tutvustamiseks on sõnastikus iga eestikeelse termini järel toodud selle venekeelne vaste.

Sõnastiku koostas toimetuskolleegium koosseisus A. Einpaul, A. Kennik, A. Piirsalu, O. Ratassepp (koostaja), A. Teder ja B. Varkki (peatoimetaja), kellele praktilises töös osutasid suurt abi E. Ernits ja M. Randma.

Väärtuslikke näpunäiteid sõnastiku koostajaile andis oma retsensioonis Tartu Riikliku Ülikooli dotsent, ajalookandidaat H. Piirimäe. Suurt abi sõnastiku keelelisel redigeerimisel osutasid ENSV Teaduste Akadeemia Keele ja Kirjanduse Instituudi sõnaraamatute sektori töötajad T. Erelt ja K. Torop.

Sõnastiku toimetuskolleegium avaldab tänu kõigile, kes osutasid kaasabi sõnastiku ettevalmistamisel, ning on tänulik ka edaspidiste märkuste ja täienduste eest, mida on võimalik kasutada sõnastiku uue trüki ettevalmistamisel.

A

adressaat адресат

dokumendi saaja asutus või isik

adressant адресант

dokumendi saatja asutus või isik

aineregister vt. märksõnaregister

ajaloo abiteadused вспомогательные исторические дисциплины

teaduslikud distsipliinid, mis uurivad ajalooteaduse eri harusid ja ajalooallikate iseärasusi ning töötavad välja ajaloo uurimise meetodika ja tehnika. Vt. ajalooline geograafia, allikaõpetus, diplomaatika, genealoogia, heraldika, kronoloogia, metroloogia, paleograafia, sfragistika

ajalooallikas исторический источник

dokument või ese, mis kajastab mingist küljest inimühiskonna ajalugu

ajalooline geograafia историческая география

ajaloo abiteadus, mis uurib ühiskonna ajaloolise arengu geograafiat, sealhulgas territooriumi administratiivse jaotuse ajalugu. Arhiivinduses kasutatakse dokumentaalsete materjalide fondereimise ja riiklike arhiivide komplekteerimise küsimuste lahendamiseks

ajalooline õiend историческая справка

vt. fondi ajalooline õiend

aktid акты

kehtestatud korras vormistatud juriidilise tähtsusega dokumentide üldnimetus. Vt. perekonnanaisuaktid, riigivalitsemisorganite aktid, riigivõimuorganite aktid

alalise dokumentide koostisega arhiiv архив с постоянным составом

riiklik või ametkondlik arhiiv oma profiilile vastavate dokumentide alaliseks säilitamiseks

album альбом

fotode, joonistuste, luuletuste, jooniste, gravüüride jne. kogu, mis on ühendatud vihikusse, raamatusse või kaante vahele

alfabeet алфавит

säilitusühiku- või nimistuisene tähestikuline register

algupärand подлинник

vt. originaal

allikaõpetus источниковедение

ajaloo abiteadus, mis töötab välja ajalooallikate uurimise ja kasutamise teooria ning meetodika

allkiri dokumendil подпись документа

ametiisiku või dokumendi autori allkiri, mis kinnitab originaaldokumendi või dokumendi koopia

ametkondlik arhiiv ведомственный архив

asutus või asutuse struktuurne osa, mille põhi-funktsioonideks on antud asutuse, ühe ametkonna asutuste grupi või ühe rahvamajandusharu (ametkondlik koondarhiiv) dokumentaalsete materjalide vastuvõtmine, arvestus, ekspertiis, säilitamine, teaduslik-tehniline korrastamine ja kasutamise organiseerimine enne nende üleandmist vastavasse riiklikku arhiivi

ametkondlik koondarhiiv объединенный ведомственный архив

ametkondlik arhiiv, mis säilitab ühe ametkonna asutuste dokumentaalseid materjale

ametlik dokument официальный документ

asutuse või ametiisiku koostatud ning kehtestatud korras vormistatud ja väljaantud dokument

anonüümne dokument анонимный документ

dokument, milles ei ole nimetatud selle autorit

arheograaf археограф

arheograafia spetsialist

arheograafia археография

dokumentide publitseerimise teooria ja meetodika tegelev teadusharu

arheograafiline ettevalmistamine археографическая подготовка

dokumendi publitseerimiseks ettevalmistamine selle sisu edasiandmise, arheograafilise vormistamise ja teatmeaparaadi koostamise teel

arheograafiline vormistamine археографическое оформление

pealkirja ja legendi koostamine publitseeritavale dokumendile

arhiiv архив

1) asutus või asutuse struktuurne osa, mille põhifunktsioonideks on dokumentaalsete materjalide vastuvõtmine, arvestus ja säilitamine, nendele teadusliku teatmeaparaadi koostamine ning dokumentaalsete materjalide kasutamise organiseerimine poliitilistel, teaduslikel, rahvamajanduslikel, kultuurhariduslikel jt. eesmärkidel. Vt. alalise dokumentide koostisega arhiiv, ametkondlik arhiiv, muutuva dokumentide koostisega arhiiv, riiklik arhiiv

2) asutuse, üksikisiku, perekonna või suguvõsa tegevuses tekkinud dokumentide kogum

arhiivi arvestusdokumentatsioon учетная документация архива

arhiivi dokumentaalsete materjalide arvestuseks ettenähtud dokumentide kogum arhiivis. Vt. arhiivipass, dokumentaalsete materjalide nimistu, dokumentaalsete materjalide saabumise raamat, fondikaart, fondikataloog, fondide loetelu, fondi-leht, nimistute register

arhiivi komplekteerimine комплектование архива
arhiivi süstemaatiline täiendamine dokumentidega vastavalt selle profiilile

arhiivi profiil профиль архива
arhiivis säilitamisele kuuluvate dokumentide kindlaksmääratud koostis

arhiiviasutused архивные учреждения
arhiiviorganid ja riiklikud arhiivid

arhiiviasutuste informatsioonidokumendid информационные документы архивных учреждений
arhiiviasutustes arhiivimaterjalide sisu kohta koostatavate dokumentide üldnimetus. Vt. dokumentaalsete materjalide temaatiline loend, informatsiooniline kiri, loendteatmik, temaatiline teatis, temaatiline ülevaade, viiteteatis

arhiividokument (arhiivimaterjal) архивный документ

arhiivis säilitatav dokument

arhiivifond архивный фонд

1) klassifikatsiooniline mõiste, mida kasutatakse üksteisest eraldatud ja arhiivides säilitatavate omavahel ajalooliselt või loogiliselt seotud dokumentide üldnimetusena

2) teatud asutuse või üksikisiku tegevuses tekki-

- nud riikliku, poliitilise, teadusliku, rahvamajandusliku või kultuurilise tähtsusega ning omavahel ajalooliselt seotud dokumentide kogum
- arhiivifondide jagamatus** недробимость архивного фонда
- dokumentide säilitamise põhimõte, mille kohaselt arhiivifondi dokumendid koondatakse ühte arhiivi
- arhiivifondide kogum** комплекс архивных фондов
- klassifikatsiooniline mõiste arhiivifondide tähistamiseks, mille dokumendid on omavahel seotud mingite tunnustega (tekkimisaja, tegevuse ulatusega jm.)
- arhiivihoidla** архивохранилище
- arhiividokumentide säilitamiseks spetsiaalselt sisustatud ruum
- arhiivijuht** путеводитель по архиву
- arhiiviteatmik, mis annab ülevaate arhiivis säilitatavatest dokumentidest, sisaldades arhiivifondide süstematiseeritud nimekirja koos iseloomustustega. Vt. ka: lühiteatmik
- arhiivikollektsioon** архивная коллекция
- mitmesuguste asutuste või isikute tegevuses tekkinud ning temaatilise, nominaalse, kronoloogilise, geograafilise või mõne muu tunnuse järgi ühendatud üksikute dokumentide ja toimikute kogum
- arhiivikoopia** архивная копия
- arhiividokumendi kogu teksti sõnasõnaline, kehtestatud korras tõestatud reproduktsioon
- arhiivindus** архивное дело
- tegevusharu, mis hõlmab dokumentide säilitamise ja kasutamise teooria ning arhiiviasutuste töö õigusnormid ja praktilised küsimused

arhiivinduse tsentraliseerimine централизация архивного дела

arhiivinduse organiseerimise põhimõte, mis näeb ette arhiivinduse ühtse juhtimise riigis, riikliku arhiivifondi olemasolu ja riikliku omandi õiguse riiklike ja ühiskondlike asutuste, organisatsioonide ja ettevõtete ning riiklikule hoiule antud isikliku päritoluga dokumentidele. A. t. kehtestati V. I. Lenini poolt allakirjutatud Nõukogude valitsuse dekreediga «Arhiivinduse reorganiseerimisest ja tsentraliseerimisest» 1. juunist 1918. a.

arhiivorganid архивные органы
arhiivindust juhtivad riigiasutused

arhiivipass паспорт архива
perioodilise aruandluse dokument, mis sisaldab andmeid arhiivi dokumentide säilitustingimuste, hulga, teadusliku teatmeaparaadi ja töötajate arvu kohta

arhiivišiffer архивный шифр
lühiaandmed säilitusühiku asukoha kohta (arhiivi lühendatud nimetus, fondi, nimistu ja säilitusühiku numbrid)

arhiiviteadus архивоведение
teadusharu, mis uurib ja töötab välja arhiivinduse teooria, meetodika ja korralduse

arhiiviteatis архивная справка
kehtestatud korras tõestatud dokument arhiivimaterjalides esinevatest andmetest mingi küsimuse, tema või isiku kohta. Vt. biograafiline teatis, temaatiline teatis, viiteteatis

arhiiviteatmikud архивные справочники
teatmeteosed andmetega arhiivi dokumentide koostise, sisu ja asukoha kohta. Vt. arhiivijuht, dokumentaalsete materjalide kataloog, dokumen-

taalsete materjalide nimistu, fondikataloog, fondi ülevaade, lühiteatmik, regestid (2), temaatiline ülevaade. Vt. ka: teaduslik teatmearparaat (1)

arhiiviväljavõte архивная выписка
arhiividokumendi teksti osa sõnasõnaline ja kehtestatud korras tõestatud reproduktsioon

arhiivmuuseum vt. memoriaalmuuseum

arhivaal (van.) vt. säilitusühik

arhivaar архивариус

1) arhivisti vananenud nimetus

2) ametikoha nimetus arhiivis

arhivist архивист

arhiivinduse spetsialist

arhivistika архивистика

rahvusvaheline termin, mis on tähenduselt lähedane terminile «arhiivindus»

arvestusühikud единицы учета

arhiivinduses kasutatavad suurused arhiivimaterjalide hulga määramiseks (leht, toimik, filmirull, säilitusühik, filmi- ja helidokumentide komplekt, arhiivifond jm.)

asenduskaart карта-заместитель

väljaantava säilitusühiku asemele paigutatav kaart (leht)

asjaajamine делопроизводство

asutuse tegevuse dokumenteerimise ja dokumentide korraldamisega seotud tööde kompleks

asjaajamise dokumentaalosa документальная часть делопроизводства

asjaajamise osa, mis koosneb tööst dokumentidega pärast nende koostamist (saamist) ja täitmist kuni üleandmiseni asutuse arhiivi

asjaajamisindeks делопроизводственный индекс

dokumendile selle registreerimisel asjaajamises

kantav järjekorranumber ja täheline või numbri-
line leppemärk, mis viitavad dokumendi täitmise,
koostamise ja säilitamise kohale

asukoharegister (topograafiline register) топогра-
фический указатель

andmete loend dokumentaalsete materjalide asu-
kohast arhiivihoidlas. Vt. fondide asukoharegis-
ter, riulite asukoharegister

asutuse arhiiv архив учреждения

vt. ametkondlik arhiiv

asutuse rekvisiidid реквизиты учреждения

dokumendi plangile märgitavad andmed selle
autori, tema aadressi, telefoninumbri jne. kohta

asutuse tempel штамп учреждения

vastava jäljendi kujul dokumendile märgitavad
asutuse rekvisiidid

autentsus аутентичность

1) dokumendi ehtsus, tõepärasus

2) ühe diplomaatilise või juriidilise dokumendi
mitme originaaleksemplari sisu täielik vastavus

autograaf автограф

1) dokument, mis on kirjutatud selle autori
käega

2) käsikirjaline mäрге, parandus või allkiri doku-
mendil

autor автор

1) ametliku dokumendi a. — asutus või ameti-
isik, kelle nimel dokument on koostatud

2) isikliku dokumendi a. — dokumendi koosta-
nud isik

autorikataloog авторский каталог

isikunimede kataloog andmetega dokumentide
autorite kohta

- autorikäsikiri** авторская рукопись
 autori poolt avaldamiseks ettevalmistatud käsi-
 või masinakirjas dokumendi tekst
- autoriseeritud koopia** авторизованная копия
 autori tõestatud dokumendi koopia

B

- bibliograafiline register** библиографический указатель
 trükiste tähestikuline või märksõnaregister
- bibliograafiline teatis** библиографическая справка
 arhiiviteatis, mis sisaldab isiku eluloolisi andmeid
- blankett** vt. plank

D

- deponeeritud säilitamine** депонированное хранение
 NSV Liidu Riikliku Arhiivifondi koosseisu mittekuuluva isikliku fondi (perekonna-, suguvõsa-fondi) säilitamine arhiivis kokkuleppe alusel arhiivi ja selle fondi omaniku vahel
- deratiseerimine** дератизация
 dokumente kahjustavate näriliste hävitamine mürkemikaalidega
- desinfitseerimine** дезинфекция
 dokumente kahjustavate mikroorganismide hävitamine mehaaniliste ja keemiliste vahenditega
- desinsekteerimine** дезинсекция
 dokumente kahjustavate putukate hävitamine mehaaniliste ja keemiliste vahenditega

- deskriptor** дескриптор
sõna või sõnaühend, millega tähistatakse kindlat informatsioonilist mõistet
- dešifreerimine** расшифровка
salakirjas koostatud dokumendi sisu avamine
- detsentraliseeritud asjaajamine** децентрализованное делопроизводство
asjaajamise süsteem, kus asjaajamisega seotud operatsioonid toimuvad asutuse struktuursetes alljaotustes
- diferentseeritud asjaajamine** дифференцированное делопроизводство
asjaajamise süsteem, kus osa asjaajamisega seotud operatsioone toimub asutuse kantseleis, osa struktuursetes alljaotustes
- diferentseeritud kirjeldamine** дифференцированное описание
dokumentide kirjeldamine, mis eeldab nende koostise ja sisu avamist erineval astmel, sõltuvalt fondimoodustaja tähtsusest ja dokumentide väärtusest
- diplomaatika** (ürikuteadus) дипломатика
stabiilse ajaloolis-õigusliku vormiga kirjalikke allikaid (akte) ning nende koostamise meetodeid eri ajajärkudel uuriv ajaloo abiteadus
- diplomaatiline koopia** дипломатическая копия
faksiimile või muu dokumendi koopia, mis reprodutseerib originaali, säilitades selle ortograafia, interpunktsiooni, selles esinevad vead ja muud iseärasused peale käekirja
- dokumendi avaldamine** vt. dokumendi publitseerimine

dokumendi daatum дата документа
märke dokumendil selle koostamise või allakirjutamise aja (päev, kuu, aasta) kohta

dokumendi dateerimine датировка документа
dokumendi koostamise aja kindlaksmääramine või märkimine dokumendile

dokumendi formular формуляр документа
dokumendi elementide (autor, aadress, liik, kuu, päev, pealkiri, sisu jne.) kogum

dokumendi interpreteerimine интерпретация документа
autori poolt dokumendile antud mõtte tõlgitsemine

dokumendi koopia копия документа
1) dokumendi teksti (kujutise, heli) täielik reproduktsioon. Vt. autoriseeritud koopia, diplomaatiline koopia, faksiimile, fotokoopia, lavanda, mikrofotokoopia, mikrokoopia, positiiv, reproduktsioon, valguskoopia
отпуск документа

2) väljunud dokumendi asutusse jääv teine eksemplar

dokumendi kriitika критика документа
allikatel põhinev dokumendi analüüs väliste tunnuste (väline kriitika) ja sisu (sisukriitika) uurimise teel

dokumendi leidandmed поисковые данные документа
dokumendi säilituskoha andmed, mis sisaldavad arhiivisifri ning dokumendi lehe (lehekülje) numbri

dokumendi liik вид документа
klassifikatsiooniline mõiste, mida kasutatakse ühenumeliste dokumentide (protokollid, käskkir-

jad, aruanded jne.) tähistamiseks. Vrd. dokumendi teisend

dokumendi pealkiri заголовок документа

1) asjaajamises — dokumendi sisu lühike esitus

2) arhiivinduses ja arheograafias — dokumendi sisu lühike esitus ning märkmed selle liigi või teisendi, koostamise kuupäeva, autori jm. kohta

dokumendi projekt проект документа

läbivaatamiseks ettenähtud dokumendi esialgne tekst

dokumendi publitseerimine публикация документа

dokumendi sisu avalikustamine trükis avaldamise, raadio, televisiooni vm. teel

dokumendi redaktsioonid редакции документа

ühe ja sama dokumendi tekstid, millel on erinevused sisus või ülesehituses

dokumendi registreerimine регистрация документа

saabunud või väljuva dokumendi lühiaandmete kirjeldamine arvestusdokumentides (raamatutes, kaartidel) ning asjaajamisindeksi ja registreerimise kuupäeva märkimine dokumendile

dokumendi ringlus документооборот

dokumendi liikumine asutuse asjaajamises selle saamise või koostamise momendist kuni täitmiseni või ärasaatmiseni

dokumendi sissetulekunumber входящий номер

документа

saaja (adressaadi) poolt dokumendile märgitav registreerimisnumber

dokumendi teisend разновидность документа

klassifikatsiooniline mõiste üht liiki ühesuguse otstarbe ja formulariga dokumentide tähistamiseks (istungite protokollid, ülekuulamisprotokollid jm.)

dokumendi teksti kustumine угасание текста документа

dokumendi teksti kontrastsuse vähenemine väliskeskonna toimel dokumendi materjalisse ja värvainesse

dokumendi tõestamise rekvisiidid состав удостоверения документа

andmed, mis on vajalikud dokumendi tõestamiseks ametiisiku või autori poolt (allkiri, üksiku juhtudel pitser jt.)

dokumendi variandid варианты документа

teiseid omavad ühe ja sama dokumendi tekstid, mis ei muuda selle mõttelist põhitähendust

dokumendi väljaminekunumber исходящий номер документа

saatja (adressaadi) poolt dokumendile märgitav registreerimisnumber

dokumendiõpetus документоведение

teadusharu, mis uurib dokumentide loomise seaduspärasusi, töötab välja dokumentide loomise meetodid ja viisid ning dokumenteerimise süsteemide ülesehituse põhimõtted

dokument документ

faktide, sündmuste, esemete ja nähtuste ning mõtetegevuse kajastus, mille ilmne on jäädvustanud kirja, graafika, joonise, foto, heliülevõtte jne. abil mistahes spetsiaalsel materjalil (paberil, pärgamendil, papüürusel, filmilindil jne.)

dokumentaalne fond документальный фонд

kõik asutuse või isiku tegevuses moodustunud alalise ja ajutise säilitustähtajaga dokumendid (olenemata nende asukohast).

dokumentaalsed materjalid документальные материалы

dokumentide üldnimetus, olenemata nende sisu edasiandmise viisist

dokumentaalsete materjalide arvestus учет документальных материалов

dokumentaalsete materjalide hulga kindlaksmääramine arhiivide ja arhiiviorganite arvestusdokumentides

dokumentaalsete materjalide fondeerimine фондирование документальных материалов

tööde kompleks, mis koosneb dokumentaalsete materjalide fondilise kuuluvuse kindlaksmääramisest, arhiivifondide (1) loomisest ja nende kronoloogiliste piiride määramisest

dokumentaalsete materjalide horisontaalne säilitamine горизонтальное хранение документальных материалов

dokumentaalsete materjalide paigutuse viis lauditele karpides, kaante vahel või ilma nendeta, mille puhul kaante tasapind on paralleelne laudi tasapinnaga

dokumentaalsete materjalide kartoteek картотека документальных материалов

vt. dokumentaalsete materjalide kataloog

dokumentaalsete materjalide kataloog каталог документальных материалов

arhiiviteatmik, mis sisaldab dokumentides leiduvate andmete loendi kaartidel, mis on paigutatud vastavalt nende klassifitseerimiskeemile. Vt. isikunimede kataloog, märksõnakataloog, süstemaatiline kataloog, temaatiline kataloog

dokumentaalsete materjalide kataloogimine каталогизация документальных материалов

dokumentaalsete materjalide kataloogide loomisel tehtavate tööde kompleks, mis koosneb klassifitseerimisskeemi koostamisest, dokumentaalsete materjalide väljaselgitamisest, nende kirjeldamisest kaartidel, kaartide süstematiseerimisest ja kataloogide vormistamisest

dokumentaalsete materjalide kirjeldamine описание документальных материалов

andmete esitamine dokumentaalsete materjalide koostise ja sisu kohta arhiiviteatmikes või toimikute kaantel

dokumentaalsete materjalide klassifitseerimine

классификация документальных материалов
vt. klassifitseerimine

dokumentaalsete materjalide loetelu перечень документальных материалов

- 1) vt. dokumentide ja nende säilitustähtaegade loetelu
- 2) vt. riiklikesse arhiividesse vastuvõtmisele kuuluvate dokumentaalsete materjalide loetelu
- 3) vt. tüüpdokumentide loetelu

dokumentaalsete materjalide nimistu опись документальных материалов

arhiiviteatmik, mis sisaldab säilitusühikute koostist ja sisu avava ning arvestust tagava süstematiseeritud loetelu. Vt. filmidokumendi montaažileht, filmivõtete nimistu, heli-, fotodokumentide arvestusraamat, kartoteeknimistu, lehtnimistu, sisenimekiri, summaarne nimistu, üleandenimistu

dokumentaalsete materjalide saabumise raamat

книга поступления документальных материалов
arhiivi saabuivate dokumentaalsete materjalide arvestusraamat

dokumentaalsete materjalide rippsäilitamine подвесное хранение документальных материалов
dokumentaalsete materjalide rippuv asendis säilitamise viis liistul või spetsiaalses rippuvas pesas

dokumentaalsete materjalide säilivuse kindlustamine обеспечение сохранности документальных материалов

tööde kompleks, mis koosneb dokumentaalsete materjalide teaduslik-tehnilisest korrastamisest, arvestusest ning optimaalsete tingimuste loomisest nende pikaajaliseks ja ohutuks säilitamiseks. Vt. deratiseerimine, desinfitseerimine, desinsekteerimine, dokumentide säilitusrežiim, kartoneerimine, kindlustusfond, konserveerimine, lamineerimine, mikrofotokopeerimine, restaureerimine

dokumentaalsete materjalide süstematiseerimine систематизация документальных материалов
dokumentaalsete materjalide paigutamine vastavalt klassifitseerimisjaotustele. Vt. ka: klassifitseerimine

dokumentaalsete materjalide süstematiseerimiskeem схема систематизации документальных материалов

klassifikatsiooniliste jaotuste loend, mille kohaselt paigutatakse (süstematiseeritakse) dokumentaalsed materjalid fondi piires

dokumentaalsete materjalide teaduslik-tehniline korrastamine научно-техническая обработка документальных материалов

korrastamata dokumentaalsete materjalidega tehtavate teaduslike ja tehniliste tööde kompleks, mis lõpeb dokumentaalsete materjalide nimistu koostamisega. Vt. dokumentaalsete materjalide

fondeerimine, dokumentaalsete materjalide kirjeldamine, dokumentaalsete materjalide süstematiseerimine, dokumentide ekspertiis, säilitusühiku kaane vormistamine, šifreerimine, toimiku vormistamine, toimikute moodustamine

dokumentaalsete materjalide temaatiline loend

тематический перечень документальных материалов

arhiiviasutuses teemade järgi informatsiooniks koostatav dokumentide või säilitusühikute nimestik koos leidandmetega

dokumentaalsete materjalide tsentraliseeritud arvestus

централизованный учет документальных материалов
dokumentaalsete materjalide arvestuse süsteem, mille kohaselt arhiiviorganisse koondatakse andmed kõigis riiklikes ja ametkondlikes arhiivides, muuseumides ja raamatukogudes säilitatavate fondide ja säilitusühikute hulga kohta

dokumentaalsete materjalide vertikaalne säilitamine

вертикальное хранение документальных материалов
dokumentaalsete materjalide paigutuse viis lauditele karpides, kaante vahel, pakkides või ilma nendeta (kõvas kõites), mille puhul kaante tasapind on risti laudi tasapinnaga

dokumenteerimine

документирование
dokumendi koostamine

dokumentide ametkondlik säilitamine

ведомственное хранение документальных материалов
dokumentide säilitamine väljaspool arhiiviorganitele alluvate arhiivide süsteemi (asutuste, organisatsioonide ja ettevõtete arhiivides, samuti muu-

seumides ja raamatukogudes). Vrd. dokumentide riiklik säilitamine

dokumentide annotatsioon аннотация документов

1) dokumentide sisu ja koostise lühikirjeldus arhiiviteatmikes (arhiivijuhtides, ülevaadetes jm.) ja informatsioonidokumentides

2) üksikute väärtuslike dokumentide lühikirjeldus toimiku kaanel, kui nende sisu ja iseärasused ei kajastu küllaldaselt pealkirjas

dokumentide ekspertiis экспертиза ценности документальных материалов

nõukogude arhiivinduse printsiipide ja kriteeriumide alusel läbiviidav dokumentide uurimine nende riikliku, poliitilise, teadusliku, rahvamajandusliku, kultuurilise ja praktilise väärtuse ja säilitustähtaegade kindlaksmääramise ning riiklikule hoiule valiku eesmärgil

dokumentide ja nende säilitustähtaegade loetelu

перечень документальных материалов с указанием сроков их хранения

normatiivdokument, mis kujutab endast funktsionaalse ja tootmisharulise printsiibi järgi süstematiseeritud, ministeeriumis (keskasutuses) ja selle süsteemi asutustes tekkivate dokumentide nimetuste ning nende säilitustähtaegade nimekirja

dokumentide kasutamine использование документальных материалов

arhiiviasutuste tööde kompleks dokumentide ja neis leiduvate andmete rakendamisel Nõukogude riigi sise- ja välispoliitika huvides, rahvamajanduslikel, ideoloogilistel, teatmelistel ja õppe-eesmärkidel ning teaduslikuks uurimistööks. Põhilis-
teks töövormideks dokumentide kasutamisel on

teaduslik informatsioon riiklike arhiivide dokumentide sisust, dokumentide publitseerimine, uurijate töö organiseerimine arhiivide lugemissaalides, dokumentaalsete materjalide näituste korraldamine, populaarsete brošüüride, plakatite ja fotoalbumite väljaandmine, lugemike, fotokomplektide ja muude õppevahendite ettevalmistamine, esinemine ajakirjanduses, raadios ja televisioonis, lugejate konverentside läbiviimine, ekskursioonide korraldamine arhiividesse, kohtumisõhtute, ettekannete ja loengute organiseerimine, temaatiliste avalduste lahendamine, arhiiviteatiste, dokumentide ära kirjade ja väljavõtete koostamine ning väljastamine

dokumentide kasutamisleht лист использования документа, kuhu märgitakse andmed säilitusühiku kasutamise kohta

dokumentide registreerimise raamat журнал регистрации документов

dokumentide arvestusraamat asutuse asjaajamises. Vt. lauajuhend, saabunud kirjade registreerimise raamat, väljuvate kirjade registreerimise raamat

dokumentide riiklik säilitamine государственное хранение документальных материалов

riikliku, poliitilise, teadusliku, rahvamajandusliku või kultuurilise tähtsusega dokumentide säilitamine arhiiviorganitele alluvates arhiivides. Vrd. dokumentide ametkondlik säilitamine

dokumentide säilitusrežiim режим хранения документальных материалов

temperatuuri-, niiskuse- ja sanitaarsete tingimuste kompleks, mis luuakse arhiivihoidlates dokumentide pikaajaliseks säilitamiseks

dokumentide säilitustähtaeg сроки хранения документальных материалов

ajavahemik, mille kestel asjaajamises lõpetatud dokumentide säilitamine on kohustuslik

dokumentide säilitustähtaeg muutuva dokumentide koostisega arhiivis сроки хранения документальных материалов в архиве с переменным составом

ajavahemik, mille möödumisel dokumendid antakse üle alalise dokumentide koostisega arhiivi

dokumentide tüüploetelu перечень типовых документальных материалов

vt. tüüpdokumentide loetelu

dublettdokument дублетный документ

üks paljundatud dokumendi eksemplaridest

dublikaat дубликат

1) teisikeksemplar, dokumendi teine, võrdse kehivusega eksemplar

2) tehnilise dokumendi originaali täielik kopeerimiseks ettenähtud koopia

duubelnegatiiv (kontratüüp) дубль-негатив (контратип)

positiivilt kopeerimisel saadud filmi- või fotodokumendi negatiiv

E

eelprojekt (projektülesanne) проектное задание

tehniliste dokumentide kogum, mis annab ehitus-, transpordi- jt. objektide ja toodete üldise tehnilise lahenduse ning esialgse majandusliku põhjenduse

ekspertiisikomisjon (ЕК) экспертная комиссия (ЭК)

nõuandev komisjon asutuses või riiklikus arhiivis dokumentide ekspertiisi meetoodiliste ja praktiliste küsimuste läbivaatamiseks

Ekspertiisi Kontrollkomisjon (ЕКК) Экспертно-проверочная комиссия (ЭПК)

nõuandev komisjon arhiiviasutuse juures dokumentide ekspertiisi ja arhiivide komplekteerimise teaduslike, meetoodiliste ja praktiliste küsimuste läbivaatamiseks ning asutuste ja riiklike arhiivide ekspertiisikomisjonide tegevuse kontrollimiseks

Ekspertiisi Keskkontrollkomisjon (ЕККК) Центральная экспертно-проверочная комиссия (ЦЭПК)

nõuandev komisjon arhiiviooni juures, on dokumentide ekspertiisi ja arhiivide komplekteerimise alase teaduslik-meetoodilise töö keskuseks. ЕККК vaatab läbi ja kinnitab ekspertiisialaseid meetoodilisi vahendeid, asutuste tüüpnomekirju, tüüpdokumentide loetelusid ja muid arhiiviasutustes väljatöötatavaid meetoodilisi vahendeid ning kontrollib ekspertiisikomisjonide ja ekspertiisi kontrollkomisjonide tööd

eraarhiiv частный архив

erasutuse või üksikisiku (perekonna, suguvõsa) arhiiv

eraldusakt акт о выделении к уничтожению документальных материалов

säilitamisele mittekuuluvate dokumentaalsete materjalide hävitamiseks eraldamise akt

eraldusdaatum разграничительная дата
daatum, mille kohaselt sotsialismi ajaloo doku-

- mendid eraldatakse feodalismi ja kapitalismi ajalu-
lugu kajastavatest dokumentidest
- eraldusnimistu** (van.) отборочный список
vt. eraldusakt
- eridokumentatsiooni fond** фонд специальной доку-
ментации
- ametkondlik arhiiv, mis säilitab alaliselt kindla
eesmärgi või valmistusviisiga dokumentaalseid
materjale (NSV Liidu Riiklik Geoloogiafond,
NSV Liidu Riiklik Filmifond jt.)
- erimärge dokumendil** гриф на документе
märge dokumendi salajasuse astme, tähtsuse, täit-
mise tähtaja jm. kohta
- esitajate kataloog** исполнительский каталог
isikunimede kataloog helidokumentidele andme-
tega muusika- ja kirjandusteoste esitajate kohta
- eskiisprojekt** эскизный проект
keerulistele ehitusobjektidele või tööstustoodetele
koostatavad joonised, mis annavad üldise ette-
kujutuse projekteeritavast objektist või tootest

F

- faksiimile** факсимиле
originaalkäsikirja, -joonise, -trükise või allkirja
täpne jäljend
- filigraan** филигрань
vt. vesimärk
- filmide kronoloogiline kataloog** хронологический
каталог кинофильмов
filmikataloog, kus andmed filmide kohta on pai-
gutatud nende loomise järjekorras
- filmidokumendi montaažileht** монтажный лист
кинодокумента

lõpetatud filmi kaadrite kohta koostatud nimistu, mis avab iga montaažikaadri sisu, annab kaadrite teksti ning tagab nende arvestuse

filmidokumendi starteerimismärgid стартовка кино-документа

filmidokumendi iga säilitusühiku sisesed montaažikaadrite järjekorranumbrid, mis tagavad nende paigutuse järjekorra ja arvestuse

filmidokument кинодокумент

kujutav dokument, mille sisu on edasi antud fotograafilisel meetodil filmilindil järjestikku asuvate kujutistena, mis kujutavad esemeid, nähtusi ja sündmusi liikumises

filmidokumentide arvestusraamat книга учета кинодокументов

filmidokumentide nimistu

filmi- ja helidokumentide komplekt комплект кино-, фонодокумента

filmi- ja helidokumentide säilivuse ja kasutamise tagamiseks vajalike originaal- ja koopiaeksemplaride kogum

filmikataloog фильмoвый каталог

filmide nimetuste märksõnakataloog

filmisüžee киносюжет

1) filmi sündmustiku põhiline sisu

2) ringvaatefilmi iseseisva sisuga osa

filmiteos кинофильм

heli- või tekstsatega filmidokument, mis kujutab endast mistahes žanrist lõpetatud filmi

filmitoimik дело фильма

arhiivis sisseseatav toimik dokumentide säilitamiseks, mis kajastavad filmi loomise ajalugu, sisu, kasutamist ja tehnilist seisukorda

filmivõtete nimistu опись киносъемок

filmisüžeede montaažiplaanide nimistu, mis avab sellesse kuuluvate kaadrite sisu ja tagab nende arvestuse

filmograafia фильмография
filmide lühike kirjeldamine

filmoteek фильмотека

1) filmidokumentide süstematiseeritud kogu

2) asutuse filmidokumentide arhiiv

fond фонд

vt. arhiivifond

fondi ajalooline õiend историческая справка о фонде

ülevaade fondimoodustaja ja fondi ajaloost ning selle koostisest

fondi iseloomustus характеристика фонда
kirjeldav artikkel arhiivijuhis, mis koosneb fondi teatmeandmetest, ajaloolisest õiendist ja fondi dokumentaalsete materjalide annotatsioonist

fondijälg (van.) след фонда

asutuse üksikud säilinud dokumendid (toimikud), mida arhiivis arvestatakse iseseisva fondina kui tõendit selle asutuse olemasolust

fondikaart карточка фонда

arvestusdokument andmetega arhiivifondi dokumentaalsete materjalide hulga, koostise ja säilituskoha kohta, mis on ette nähtud fondide arvestuseks arhiiviorganites

fondikataloog фондовый каталог

fondikaartidest koosnev kataloog, mis on ette nähtud dokumentaalsete materjalide tsentraliseeritud arvestuseks

fondileht лист фонда

arvestusdokument andmetega fondi nimetuse,

- dokumentaalsete materjalide ning nimistute hulga ja koostise kohta
- fondimoodustaja** фондообразователь
asutus või isik, kelle tegevuses tekib tema dokumentaalne fond
- fondi teatmeandmed** справочные данные о фонде
osa fondi iseloomustusest arhiivijuhis, mis koosneb fondi numbrist ning andmetest selle mahu, piirdaatumite ja teatmeaparaadi kohta
- fondi temaatiline läbitöötamine** тематическая разработка фонда
dokumentaalsete materjalide väljaselgitamine ja kirjeldamine vastavalt arhiivi süstemaatilise kataloogi klassifitseerimisskeemile või fondi temaatilise läbitöötamise plaanile
- fondi temaatilise läbitöötamise plaan** план тематической разработки фонда
temaatiliseks läbitöötamiseks kasutatav meetodiline vahend, mis kujutab endast arhiivi dokumentaalsete materjalide klassifitseerimisskeemi alusel koostatavat fondi dokumentide iseärasusi arvestavat küsimuste loendit
- fondi ülevaade** обзор фонда
arhiiviteatmik, mis sisaldab fondi dokumentaalsete materjalide kirjelduse üksikute rühmade (temaatiliste, struktuursete, nominaalsete jt.) kaupa koos nende leidandmetega
- fondide asukoharegister** (topograafiline register)
пофондовый топографический указатель
fondide nimekiri (kartoteek), kus on märgitud andmed fondide asukoha kohta arhiivihoidlates riulite ja laudite kaupa
- fondide loetelu** (fondide nimekiri) список фондов
arhiivifondide nimetuste loend neile antud numb-

rite järjekorras, mis on ette nähtud arhiivifondide arvestuseks

fonditoimik дело фонда
arhiivis sisseseatav toimik dokumentide säilitamiseks arhiivifondi ajaloo ja seisukorra kohta

fondivaldaja фондодержатель
isikliku päritoluga fondi omanik

fonodokument фонодокумент
vt. helidokument

fonodokumentide arvestusraamat книга учета и описания фонодокументов
vt. helidokumentide arvestusraamat

fonograafiline rull фонографический валик
1) silindrikujuline vahast rull, mis on aluseks üht liiki mehaanilisele helisalvestusele
2) helidokument vahast rullil

fonogramm фонограмма
1) häälelainete salvestus silindril, plaadil või lindil, millelt neid võib reprodutseerida
2) filmidokumendi helisaate salvestus

fonoteek фонотека
1) helidokumentide süstematiseeritud kogu
2) asutuse helidokumentide arhiiv

fotoalbum фотоальбом
album fotodokumentide positiividega, mis on sellesse koondatud kindla printsiibi järgi

fotoalbumi montaažileht монтажный лист фотоальбома

albumis olevate fotodokumentide nimistu, mis avab nende sisu, tagab arvestuse ja kinnistab paigutuse fotoalbumis

fotodokumendi kirjeldus текстовка к фотодокументу

fotodokumendiga kaasnevad lühiaandmed pildis-

tatud sündmuse või objekti sisu, asukoha, kuupäeva ja ülesvõtte autori kohta

fotodokument фотодokument

kujutav dokument, mille sisu on edasi antud fotograafilisel meetodil

fotodokumentide arvestusraamat книга учета и описания фотодokumentов

fotodokumentide nimistu

fotokoopia фотокопия

dokumendi fotograafiline reproduktsioon

fotorestaureerimine фотореставрация

originaalist suurema kontrastsusega fotokoopia saamine dokumendist spetsiaalsete fotograafiliste meetoditega

fototeek фототека

1) fotodokumentide süstematiseeritud kogu

2) asutuse fotodokumentide arhiiv

G

genealoogia генеалогия

1) sugulussidemeid uuriv ajaloo abiteadus. Kasutatakse töös isikliku päritoluga dokumentidega

2) suguvõsanimestik

grammofoniplaadi matriits граммофонная матрица

metallketas, mis on pressvormiks grammofoniplaatide valmistamisel

grammofoniplaadi originaal граммофонный оригинал

helidokument, mis kujutab endast üht mehaanilise helisalvestuse liiki metallkettal, mis on lähtematerjaliks grammofoniplaadi matriitside valmistamisel

H

helidokument (fonodokument) звуковой документ
dokument, mille sisu on jäädvustatud optilise
(fotograafilise), magnetilise, mehaanilise või muu
helisalvestusega

helidokumentide arvestusraamat книга учета и
описания звуковых документов
helidokumentide nimistu

heraldika (vapiteadus) геральдика (гербоведение)
vapre uuriv ajaloo abiteadus

I

indeks индекс
vt. asjaajamisindeks, klassifikatsiooniline indeks,
toimiku indeks

indekseerimine индексация
indeksite märkimine

infootsisüsteem информационно-поисковая сис-
тема (ИПС)

informatsiooni otsimise keele, informatsiooni läbi-
töötamise- ja otsimise eeskirjade ning selle leid-
mist tagavate tehniliste vahendite kogum

informatsiooniline kiri информационное сообще-
ние

arhiiviasutuse informatsioonidokument, mis kuju-
tab endast vastavale asutusele saadetud teadet
arhiivis väljaselgitatud dokumentide kohta

initsiatiivdokument инициативный документ
dokument, millest saab alguse teatud küsimuse
läbivaatamine

- interpolatsioon** интерполяция
dokumendi originaalis puuduvate sõnade või fraaside hilisem vahelepaigutamine
- inventarinimistu** (van.) инвентарная опись
(устар.)
vt. dokumentaalsete materjalide nimistu
- isiklik arhiiv** личный архив
üksikisiku arhiiv
- isiklik fond** личный фонд
fond, mis koosneb üksikisiku tegevuses tekkinud dokumentidest
- isiklik toimik** личное дело
toimik (1), mis sisaldab dokumente mingi isiku eluloo, hariduse, tööalase või ühiskondliku tegevuse kohta
- isiklikud dokumendid** личные документы
ametlikud dokumendid, mis tõendavad nende omaniku isikut, tema õigusi, kohustusi, ühiskondlikku seisundit ning tema eluloolisi jm. andmeid
- isikliku päritoluga dokumendid** документы личного происхождения
üksikisiku, perekonna või suguvõsa tegevuses tekkinud, peamiselt mitteametlikud dokumendid
- isikliku päritoluga fond** фонд личного происхождения
üksikisiku, perekonna või suguvõsa tegevuses tekkinud dokumentidest koosnev arhiivifond. Vt. isiklik fond, perekonnafond, suguvõsafond
- isikulise koosseisu dokumendid** документы по личному составу
dokumendid, mis iseloomustavad üksikisikute õiguslikke, tööalaseid jm. suhteid asutustega ning tõendavad tööstaazi, töötasu, haridust, ühiskond-

likesse organisatsioonidesse kuuluvust ning muutusi ametialases ja sotsiaalses seisundis

isikulise koosseisu kartoteek картотека по личному составу

dokumentaalsete materjalide kartoteek, mis sisaldab andmeid üksikisikute tööstaaži, hariduse, töötasu, sõjaväeteenistuse, sotsiaalse seisundi jne. kohta

isikunimede kataloog именной каталог
märksõnakataloog andmetega isikute kohta, keda on mainitud dokumentides või kes on nende autorid

isikunimede register именной указатель
nimede, varjunimede ja hüüdnimede tähestikuline register

J

jooksev arhiiv (van.) текущий архив
asjaajamises lõpetatud, asutuse arhiivi üleandmata dokumendid

joonis чертеж
tehniline dokument, mille sisu on edasi antud joonte, geomeetriliste kujundite ja mõõtarmude kaudu

joonistus рисунок
kujutav dokument, mille sisu on edasi antud kunstiliste kujunditega

K

kaader (filmikaader) кадр (кинокадр)
filmilindi üksikvõte, millel on fikseeritud üks pildistatava objekti liikumise või paigaloleku faas

kajastatud dokument поглощенный документ
dokument, mille põhisisu on iülitatud vastavasse koonddokumenti

kanooniline tekst канонический текст
mittesäilinud originaali kõige usutavam, teaduslikult tunnustatud tekst

karp коробка
kartongist või muust materjalist ümbris dokumentaalsete materjalide säilitamiseks

kartoneerimine картонирование
dokumentaalse materjalide paigutamine karpi-
desse või kaante vahele nende kaitsmiseks tolmu
ja valguse eest

kartoteeknimistu карточная опись
dokumentaalse materjalide nimistu kaartidel

keeludaatum запретная дата
daatum, mis määrab, millisesse perioodi kuulu-
vaid dokumentaalseid materjale reeglina ei hävi-
tata

kiirkõitja скоросшиватель
mehaanilise seadisega kaaned dokumentide kinni-
tamiseks ja säilitamiseks asjaajamises

kindlustusfond страховой фонд
arhiivide unikaalsete ja kõige väärtuslikumate
dokumentide kindlustuskoopiate kogum, mis
luuakse nendes dokumentides sisalduva informat-
siooni säilitamiseks originaali kaõtsimineku
puhuks

kindlustuskoopia страховая копия
dokumendi koopia, mis on valmistatud originaali
kaõtsimineku või kahjustuse puhuks

kirjavahetus переписка
1) asutuste või isikute vaheliste dokumentaalsete
sidemete süsteem

2) toimik, mis koosneb initsiatiiv- ja vastusdokumentidest

kirjeldav artikkel описательная статья
andmete kogum kirjeldatava objekti (dokumendi, säilitusühiku, säilitusühikute grupi, fondi, fondide grupi) kohta

klassiitseerimine классификация
1) dokumentide ühendamine ühiste tunnuste alusel arhiivifondide kompleksideks, arhiivifondideks ja toimikuteks
2) dokumentides leiduvate andmete paigutamine ühiste tunnuste alusel vastavalt klassiitseerimiskeemi jaotustele

klassiitseerimisindeks классификационный индекс
klassiitseerimiskeemi jaotuste tinglik tähis (numbriline, täheline või kombineeritud), mis kantakse süstemaatilise ja teiste kataloogide kaartidele ning dokumentidele ja toimikutele

klassiitseerimiskeem схема классификации
kindlas järjekorras paigutatud klassiitseerimisjaotuste loend

kohanime kataloog географический каталог
märksõnakataloog andmetega dokumentides esinevate kohanime kohta

kohanime register географический указатель
kohanime tähestikuline loend

kokkuvõtlik kirje итоговая запись
kirje dokumentaalsete materjalide nimistu või nimistu aastajaotuse lõpus andmetega säilitusühikute hulga kohta koos ametiisikute kinnitusega

kombineeritud register комбинированный указатель
märksõnade, isiku- ja kohanime ühtne tähestikuline loend

kommentaariid (ka sisulised märkused) комментарии (примечания по содержанию) märkused dokumentide publikatsioonides, mis sisaldavad publitseeritavate dokumentide sisuseletust, selgitusi ja täiendusi

kompleksne ekspertiis комплексная экспертиза dokumentide ekspertiis, mida tehakse dublett- ja kajastatud dokumentide eraldamiseks üheaegselt mitme omavahel ajalooliselt seotud asutuse materjalidest

kompleksne teaduslik-tehniline korrastamine комплексная научно-техническая обработка ühe süsteemi fondide kompleksi või ühetüübiliste fondide grupi dokumentaalsete materjalide üheaegne teaduslik-tehniline korrastamine

konserveerimine консервация документа dokumendi kaitsmine väliskeskkonna lagundava toime eest

kontratüüp vt. duubelnegatiiv

kontrollpositiiv контрольный отпечаток teatmeotstarbeline fotodokumendi positiiv

kontrollteatmed vt. legend

kood код

- 1) informatsiooni otsimisel kasutatav leppemärkide süsteem
- 2) salakirja võti

koodeks кодекс

- 1) ühtne seadusandlik akt, mis sisaldab süstematiseeritud kujul ühte mingisse õigusharru kuuluvad õigusnormid (näit. tsiviilkoodeks, kriminaalkoodeks)
- 2) vanaaegne köidetud käsikiri peamiselt õiguslike normidega

- koondfond** объединенный архивный фонд
dokumentaalsete materjalide kogum, mis koosneb omavahel ühesuguste funktsioonidega, alluvusega, asukohaga jne. seotud asutuste või sugulusidemetes olevate üksikisikute fondidest
- korraldavad dokumendid** распорядительные документы
dokumendid, milles fikseeritakse haldus- ja organisatsiooniliste küsimuste lahendamise asutuses
- korrespondent** корреспондент
asutus või isik, kellega peetakse kirjavahetust
- kronoloogia** хронология
ajaarvamissüsteeme uuriv ajaloo abiteadus, mida kasutatakse dokumentide dateerimisel
- kroonikafilm** кинолетопись
faktilisel materjalil põhinev filmidokument, mis esitab sündmusi nende ajalises järjestuses
- krüptograafiline dokument** (krüptogramm) криптографический документ (криптограмма)
salakirjas dokument
- kujutav dokument** изобразительный документ
dokument, mille sisu on väljendatud tinglike või realistlike kujutiste kaudu (joonised, graafikud, joonistused, fotod jm.)
- kupüür** купюра
publitseeritava dokumendi teksti väljajäetud osa
- käsikiri** рукопись
1) käsitsi kirjutatud dokument
2) vt. autorikäsikiri
- käsikirjade osakond** рукописный отдел
raamatukogu, muuseumi või teadusliku uurimis- asutuse struktuurne osa NSV Liidu Riikliku Arhiivifondi koosseisu kuuluvate dokumentide kogude säilitamiseks ja kasutamise organiseerimiseks

L

lahtised dokumendid документальная россыпь
toimikuteks ühendamata dokumendid või dokumentide üksikud lehed

lamineerimine ламинация
dokumendi konserveerimise meetod selle läbi-
paistva kaitsekilega katmise teel

lauajuhend настольный реестр
ametiasutuses peetav raamat dokumentide registreerimiseks koos saabunud ja väljuvate kirjade sisu lühikirjeldusega

laudi полка
riiulikapi tasapinnaline osa dokumentaalsete materjalide paigutamiseks

lavanda лаванда
negatiivist spetsiaalsele filmile tehtud kinodokumendi positiiv, mis on ette nähtud duubelnegatiivi valmistamiseks

legend (kontrollteatmed) легенда (контрольно-справочные сведения)
andmed avaldatava dokumendi kohta, mis koosnevad dokumendi leidandmetest ning märkmetest selle originaalsuse, reprodutseerimisviisi, väliste iseärasuste ja publitseerimise kohta

lehtnimistu листовая опись
dokumentaalse materjalide nimistu, milles kõigi säilitusühikute kirjeldavad artiklid on kantud järjekorras lehtedele

ligatuur лигатура
kahe seotud kirjatähe ühend, liittäht

lihtdokument простой документ
dokument, mis käsitleb üht küsimust või teemat

- liitdokument** сложный документ
dokument, mis käsitleb mitut küsimust või teemat
- lipik** ярлык
kartongist või paberist etikett pakil või karbil arhiivisifrite ja muude andmetega selles sisalduvate säilitusühikute kohta
- loendteatmik** список-справочник
arhiiviasutuse informatsioonidokument, mis kujutab endast dokumentaalsetes materjalides sisalduvate konkreetsete andmete loendit kindla teema kohta koos viidetega dokumentidele
- lühiteatmik** краткий справочник по архиву
arhiivijuht, mis sisaldab fondide nimetuste süstematiseeritud loendi koos nende teatmeandmetega

M

- magnetlint** магнитная лента
helidokument, mille sisu on jäädvustatud magnetilise helisalvestuse teel
- makulatuur** макулатура
teadusliku ja praktilise väärtuseta dokumentaalsed materjalid
- manuskript** манускрипт
vanaaegne käsikiri
- markeerimine** маркировка
1) tehniliste dokumentide indekseerimine
2) filmi- ja helidokumentide karpide šifreerimine
- memoriaalmuuseum** (arhiivmuuseum) научно-мемориальный музей (архив-музей)
asutus, mis tegeleb väljapaistva isiku või perekonna elu ja tegevusega seotud esemeliste mälestiste ja dokumentide säilitamise, arvestuse ja teadusliku läbitöötamisega

- metoodikakomisjon** методическая комиссия
 nõuandev organ arhiiviasutuse juures metoodiliste küsimuste läbivaatamiseks
- metoodilised vahendid** методические пособия
 dokumendid, mis määravad kindlaks arhiiviasutustes tehtavate tööde korralduse ja metoodika (eeskirjad, instruksioonid, meespead, metoodilised juhendid, dokumentide säilitustähtaegade loetelud, fondi dokumentaalsete materjalide süstematiseerimisskeemid jne.)
- metroloogia** метрология
 mõõtmist ja mõõdusüsteeme uuriv ajaloo abiteadus
- mikrofilm** микрофильм
 dokumentide mikrofotokoopiate kogum filmilindil
- mikrofotokoopia** микрофотокопия
 fotograafilisel teel saadud mikrokoopia
- mikrofotokoopia pealkirjakaader** заглавный кадр
 микрофотокопии
 mikrofilmi või mikrokaardi kaader originaali leidandmetega ja andmetega mikrofotokoopia valmistamise koha kohta
- mikrofotokopeerimine** микрофотокопирование
 tööde kompleks dokumentide mikrofotokoopiate valmistamisel
- mikrokaart** микрокарта
 dokumentide mikrofotokoopiate kogum tasapinnalises formaatsel läbipaistval või läbipaistmatul alusel (filmilindil, klaasil, paberil)
- mikrokoopia** микрокопия
 dokumendi vähendatud koopia, mille teksti lugemine on võimalik suurendusseadme abil
- mikroteek** микротека
 mikrokoopiate süstematiseeritud kogu

- miniatuur** миниатюра
väike illustratsioon vanaaegses käsikirjas või raamatus
- mitteprofiilsed dokumendid** непрофильные материалы
dokumendid, mis ei vasta arhiivi profiilile, kus neid säilitatakse
- montaažikaader** монтажный кадр
kirjeldatav objekt filmidokumendi montaažilehel, mis kujutab endast katkematu pildistamisega jäädvustatud tegevuse üksikut momenti
- mustand** черновик
dokumendi esialgne redaktsioon koos selles tehtud parandustega
- muuseum** музей
kunstiväärtuste või teadusesse ja praktilistesse tegevusaladesse puutuvate esemete ning dokumentide kogumise, säilitamise, teadusliku läbitöötamise ning üldsusele vaatamiseks korraldamisega tegelev asutus. Vt. ka: memoriaalmuuseum
- muutuva dokumentide koostisega arhiiv** архив с переменным составом
arhiiv, mis säilitab dokumente kindla ajavahe- miku vältel, mille möödumisel annab need üle alalise dokumentide koostisega arhiivi
- märkmed dokumendil** пометы
kirjed või märgid dokumendil, mis väljendavad dokumendiga tutvunud isiku suhtumist või sisal- davad andmeid dokumendi liikumisest asjaaja- mises (resolutsioon, märgede täitmise kohta jne.)
- märksõnakataloog** предметный каталог
dokumentaalsete materjalide kataloog, mis sisal- dab tähestikulisse järjekorda paigutatud andmeid

dokumentides märgitud faktidest, sündmustest, koha- ja isikunimedest. Vt. filmikataloog, isikunimede kataloog, kohanimede kataloog, objekti-kataloog, ringvaatefilmide kataloog

märksõnaregister предметный указатель
märksõnade tähestikuline loend

märkused примечания

dokumentide publikatsioonid või arhiiviteatmiku teadusliku teatmeaparaadi liik, mis selgitab või täiendab dokumente. Vt. kommentaarid, tekstikriitilised märkused

N

negatiiv негатив

1) filmi- või fotodokumendi n. — filmi- või fotodokumendi originaal, s. o. kujutis, mille heleduse ja tumeduse jaotus on vastupidine pildistusobjektile (mustvalges fotograafias) või mille värvused täiendavad pildistusobjekti värvusi (värvusfotograafias)

2) toonfilmi n. — toonfilmi esimene eksemplar

neograafia неография

vt. paleograafia

nimistu опись

vt. dokumentaalsete materjalide nimistu

nimistu aastajaotus годовой раздел описи

dokumentaalsete materjalide nimistu osa, millesse on kantud asutuse ühe aasta säilitusühikud

nimistu tõestav leht заверительный лист описи

dokumentaalsete materjalide nimistu viimane leht, mille kirje tõendab nimistu lehtede arvu

nimistu täiustamine усовершенствование описи

nimistusse kantud dokumentaalsete materjalide

sisu täielikumaks avamiseks tehtavate tööde kompleks (nimistu teksti täpsustamine ja redigeerimine, selle teadusliku teatmeaparaadi täiendamine)

nimistu ümberkoostamine переработка описи
uue nimistu koostamine dokumentaalsete materjalide korduva teaduslik-tehnilise korrastamise käigus

nimistute register реестр описей
arhiivi dokumentaalsete materjalide nimistute loend

normatiivdokument нормативный документ
pädeva organi poolt väljaantud dokument, millega kehtestatakse mingid eeskirjad või normid

NSV Liidu Riiklik Arhiivifond (NSVL RAF) Государственный архивный фонд Союза ССР (ГАФ СССР)

põukogude riigile kuuluvate teadusliku, poliitilise ja praktilise väärtusega dokumentaalsete materjalide kogum, sõltumata nende päritolust, valmistamistehnikast, reprodutseerimisviisist ja säilitamiskohast

O

objektikataloog объектный каталог
tehnilise arhiivi märksõnakataloog, mille kaardid paigutatakse objektide (ehitiste, toodete), nende piirides aga staadiumide ja üksikute osade kaupa

olemi kontroll проверка наличия
dokumentaalse materjalide kohaloleku ja seisukorra perioodiline kindlakstegemine arhiivis

originaal оригинал

lõplikus redaktsioonis ja nõuetekohaselt tõestatud dokumendi algeksemplar

ornament орнамент

kunstilised kaunistused käsikirja teksti alguses, äärtel ja lõpus (lõppvinjetid, äärekaunistused, initsiaalid jt.). Kasutatakse käsikirjade koostamise aja ja koha kindlaksmääramiseks

osakoopia выкопировка

joonise, tehnilise, filmi-, foto- või helidokumendi kehtestatud korras tõestatud reproduktsioon

P

pakk связка

säilitusühikute kogum, mis on seotud kokku nende paigutamise, säilitamise ja transportimise hõlbustamiseks

paleograafia палеография

mitmesugustest ajajärkudest pärinevate kirjalike allikate väliseid iseärasusi (kirjutusmaterjali, tähekujusid jne.) ja lugemismeetodeid uuriv ajaloo abiteadus. Kasutatakse dokumentide väliseks kriitikaks. Kaasaegsete dokumentide puhul kasutatakse terminit «neograafia»

palimpsest палимпсест

pärgamentkäsikiri, millelt esialgne kiri on kõrvaldatud ja asendatud uuega

perekonnafond семейный фонд

fond, mis koosneb ühe perekonna liikmete tegevuses tekkinud dokumentidest

perekonnaseisuaktid акты гражданского состояния

aktid, mis seaduslikus korras kinnitavad sünni,

surma, abielu sõlmimise, abielu lahutamise, isaduse tuvastamise ning perekonna-, ees- ja isanime muutmise fakte

perfokaart перфокарточка

standardse vormiga, mulgustatud (või mulgustamata) kaart numbrilise (tähelise) võrguga, millele mulkude tegemise või nende läbilõikamise teel kantakse vastava programmi järgi vajalikud andmed. Kasutatakse informatsiooni salvestamiseks ja otsimiseks

perfokartoteek перфокартотека

kodeeritud perfokaartide kartoteek

perfolint перфолента

lint, millele perforeerimise teel kantakse vastava programmi järgi vajalikud andmed. Kasutatakse informatsiooni salvestamiseks ja otsimiseks

personaalne kogu персональное собрание

arhiivikollektsioon, mis koosneb ühe isiku dokumentidest, samuti isiklikest ja ametlikest dokumentidest selle isiku kohta. On iseloomulik memoriaalmuuseumidele

piirdaatumid крайние даты

säilitusühiku, toimiku, arhiivifondi või asutuse tegevuse alg- ja lõppdaatumid

pitsat штемпель

pitseri löömise vahend

pitser печать

pitsati jäljend paberil, lakil, vahal või muul materjalil, mis on üks dokumentide tõestamise vahendeid

plank (blankett) бланк

dokumendi koostamiseks ettenähtud osaliselt trükitud või muul viisil valmistatud asutuse rekviisidega paberileht

positiiv позитив

filmi- või fotodokumendi koopia, millel heleduse ja tumeduse jaotus (mustvalges fotograafias) või värvused (värvusfotograafias) vastavad pildistusobjekti toonidele või värvustele

projekt проект

1) vt. dokumendi projekt

2) tehniliste dokumentide kogum ühe objekti (ehituse, maaparanduse jne.) või tööstustoote kohta. Vt. eelprojekt, eskiisprojekt, tehniline projekt, tööprojekt

projektülesanne vt. eelprojekt**protograaf** протораф

dokumendi originaal, mis on aluseks tema hilisematele sõnastustele

protokoll протокол

koosoleku või mõne muu toiminguga käiku kirjeldav dokument, kus jäädvustatakse sõnavõttud ja otsused

provenientsprintsip (sk. Provenienzprinzip 'pärimisprintsip') провениенцпринцип

kodanlikus arhiivinduses tekkinud dokumentide korraldamise põhimõte, mis seisneb fondi säilitamises sellisel kujul, nagu ta on kujunenud asutuses või isikul (perekonnal, suguvõsal) ilma selle materialide sisemise korralduse muutmiseta

publikatsioonide liik вид публикаций

klassifikatsiooniline mõiste, mida kasutatakse publikatsioonide rühma (temaatiline, fondi jne.) tähistamiseks

publikatsioonide tüüp тип публикаций

klassifikatsiooniline mõiste, mida kasutatakse publikatsioonide rühma tähistamiseks otstarbe järgi (teaduslik, populaarteaduslik, õppealane)

publikatsioonide vormid формы публикаций
klassifikatsiooniline mõiste, mida kasutatakse publikatsioonide rühma tähistamiseks välise vormi järgi (kogumike seeria, üksikkogumik, publikatsioon ajakirjanduses, üksikdokument)

R

rakord ракорд

filmi- või magnetofonilindi kujutise ja helisalvestusega osa iga kino- ja helidokumendi ning mikrofilmi rulli alguses ja lõpus, mis kaitseb teda vigastuste eest aparraati seadmisel

registid регесты

1) dokumendi sisu lühikokkuvõte, mida kasutatakse dokumentide publitseerimisel ja kirjeldamisel

2) arhiiviteatmikud või publikatsioonid dokumentide sisu lühikokkuvõttega ja väljavõtetega dokumentidest

register указатель

arhiiviteatmiku, dokumentide publikatsiooni, arhiivi- või dokumentaalse fondi teadusliku teatmeaparraadi liik, mis kujutab endast andmete tähestikulist või süstemaatilist loendit koos vastavate viidetega. Vt. alfabeet, bibliograafiline register, kohanimede register, kombineeritud register, märksõnaregister, terminiregister

registreerimisindeks регистрационный индекс

vt. asjaajamisindeks

registreerimiskaart регистрационная карточка

kaart dokumentide registreerimiseks asutuse asjaajamises

- reproduktsoon** репродукция
 polügraafiliste või muude tehniliste vahenditega valmistatud dokumendi koopia, milles säilitatakse kõik dokumendi välised tunnused
- resolutsioon** резолюция
 ametiisiku kirjalik korraldus täitjale dokumendi täitmise korra kohta
- restaureerimine** реставрация
 dokumendi esialgse vormi taastamine ning selle materjali ja teksti tugevdamine
- riigivalitsemisorganite aktid** акты государственного управления
 riigivõimu täidesaatvate ja korraldavate organite poolt nende pädevuse piires väljaantavad aktid (määrused, korraldused, käskkirjad, juhendid jne.)
- riigivõimuorganite aktid** акты государственной власти
 riigivõimu esindusorganite poolt nende pädevuse piires väljaantavad aktid (seadused, seadlused, otsused)
- riiklik arhiiv** государственный архив
 arhiiv asutuste, organisatsioonide ja ettevõtete ning isikliku päritoluga dokumentaalsete materjalide säilitamiseks ja kasutamise tagamiseks, mis allub vahetult arhiivorganile või täitevkomiteele
- riiklikesse arhiividesse vastuvõtmisele kuuluvate dokumentaalsete materjalide loetelu** — перечень документальных материалов, подлежащих приему в государственные архивы
 riiklikesse arhiividesse vastuvõtmisele kuuluvate dokumentaalsete materjalide süstematiseeritud nimekiri

riiul стеллаж

kappidest ja lauditest koosnev seadis dokumentaalsete materjalide paigutamiseks

riiulikapp

vaheseinte või tugeodega teistest eraldatud riieli osa, mis koosneb mitmest laudist

riiulite asukoharegister постеллажный топографический указатель

arhiivihoidla riiulite loend koos neile paigutatud fondide nimetustega

ringvaatefilm киножурнал

heli- või tekstsatega filmidokument, mis kujutab endast mitmest eri süžees koosnevat lühimetraažilist perioodilist filmi

ringvaatefilmide kataloog каталог периодических кинопроизведений

ringvaatefilmide nimetuste märksõnakataloog

S

saabunud (sissetulnud) kirjade registreerimise raamat журнал регистрации входящих писем

raamat dokumentide registreerimiseks ametiasutuses saabunud kirjade sisu lühikirjeldusega

seadusandlikud aktid законодательные акты

vt. riigivõimuorganite aktid

sfragistika (pitseriteadus) сфрагистика

pitsereid uuriv ajaloo abiteadus

signatuur сигнатура

lipikul olevad andmed

sihtekspertiis целевая экспертиза

dokumentide ekspertiis, mida tehakse iseseisva tööliigina

- sisenimekiri** внутренняя опись
dokument, mis on ette nähtud kasutamiseks asu-
tuses, kus see on koostatud
- sisenimikiri** внутренняя опись
toimikus olevate dokumentide loend
- sisulised märkused** примечания по содержанию
документов
vt. kommentaarid
- subtiiter** субтитр
kirje filmi kaadril teksti või kõne tõlkega teise
keelde
- suguvõsafond** родовой фонд
fond, mis koosneb suguvõsa liikmete tegevuses
tekkinud dokumentidest
- summaarne nimistu** суммарная опись
dokumentaalse materjalide nimistu, milles ühe
pealkirja all on kirjeldatud rühm üheliigilisi säi-
litusühikuid
- säilitusühik** единица хранения
dokumentide kogum või üksikdokument, mida
arhiivis arvestatakse omaette numbri all (tolmik
(1), projekt, album, fotodokument, filmirull,
mikrofilm või mikrokaart jne.)
- säilitusühiku kaane vormistamine** оформление об-
ложки дела
fondimoodustaja, tema struktuurse osa, asjaaja-
misnumbri, pealkirja, dokumentide annotatsiooni,
piirdaatumite, lehtede arvu ja arhiivisifri märki-
mine säilitusühiku kaanele
- säilitusühiku šiffer** шифр единицы хранения
vt. arhiivisiffer
- sündmuste kroonika** хроника событий
publikatsiooni teadusliku teatmeaparaadi osa või
iseseisev väljaanne, mis kujutab endast krono-

loogiliselt järjestatud faktide ja sündmuste loendit

süstemaatiline kataloog систематический каталог dokumentaalsete materjalide kataloog, milles andmed dokumentaalsete materjalide sisu kohta on süstematiseeritud loogilises järjestuses teadusharude ja praktiliste tegevusalade kaupa

Š

šiffer шифр

salakirja võti. Vt. krüptograafiline dokument

šifreerimine шифровка

- 1) arhiivišifrite märkimine säilitusühikute kaantele
- 2) kokkulepitud märkidega, salakirjas kirjutamine

T

teaduslik teatmeaparaat научно-справочный аппарат

- 1) arhiivi t. — arhiivi dokumentaalsete materjalide koostise ja sisu avamiseks ning arvestuseks loodav arhiiviteatmike kogum, mis kergendab dokumentide otsimist ja kasutamist
- 2) arhiivifondi t. — arhiiviteatmike ja arvestusdokumentide kogum arhiivifondi dokumentide koostise ja sisu kohta
- 3) arhiiviteatmiku t. — arhiiviteatmiku sisu selgitavate ning kasutamist hõlbustavate andmete kogum (eessõna, registrid jt.)
- 4) publikatsiooni t. — publikatsiooni dokumen-

tide sisu selgitavate ja täiendavate andmete kogum (eessõna, kommentaarid, registrid jt.)

teaduslik-tehniline arhiiv научно-технический архив

arhiiv teaduslik-tehnilise dokumentatsiooni säilitamiseks ja kasutamiseks

teaduslik-tehniline dokumentatsioon научно-техническая документация

tehnika, tehnikateaduste, tööstuse, ehituse, transpordi ning side tehnilise ja teadusliku uurimise dokumentatsiooni üldnimetus

teadusliku teatmeaparaadi süsteem система научно-справочного аппарата

dokumentaalsete materjalide klassifitseerimise, kirjeldamise ja arvestuse ühtsetel meetoditel põhinev omavahel seotud arhiiviteatmike süsteem, mis avab nende materjalide koostise ja sisu fondide, arhiivide ja kogu NSV Liidu Riikliku Arhiivifondi piires ning kergendab vajaliku informatsiooni leidmist. Teadusliku teatmeaparaadi süsteem koosneb dokumentaalsete materjalide teatmikest ja arhiivide abistavast teaduslikust teatmeaparaadist. Dokumentaalsete materjalide teatmikud jagunevad põhilisteks (fondide loetelud ja fondilehed, fondikataloogid, nimistud, süstemaatilised, märksõna- ja isikunimede kataloogid, arhiivijuhid või lühiteatmikud, perfokartoteegid jt.) ning täiendavateks teatmikeks (dokumentaalsete materjalide saabumise raamatud, arhiivipassid, temaatilised ja fondi ülevaated, mitmesugused abikartoteegid ja registrid). Abistav teaduslik teatmeaparaat koosneb arhiivide meetodilistest vahenditest, asutuste ajaloo ja territooriumi administratiivse jaotuse teatmikest,

asukoharegistritest jt. teatmikest, mis luuakse olenevalt töö spetsiifikast ja iga arhiivi dokumentaalsete materjalide koostisest

teatistealane töö справочная работа

arhiivis biograafiliste arhiiviteatiste, -koopiate ja -väljavõtete koostamisel ning väljaandmisel tehtavate tööde kompleks

teatmeinformatsiooni fond справочно-информационный фонд

tootmisharulises informatsioonitalituses kasutatava trükis avaldatud või avaldamata teadusliku ja teaduslik-tehnilise dokumentatsiooni süstematiseeritud kogum

tehniline projekt технический проект

tehniliste dokumentide kogum, mis annab projekteeritud objekti (toote) põhilise tehnilise lahenduse

tehnilised dokumendid технические документы

dokumendid, mis koostatakse ehituste ja tööstustoodete konstrueerimise, projekteerimise ning tehnoloogia väljatöötamise, tehnikaalase teadusliku uurimistöö, geoloogiliste ja geodeetiliste uuringute ning hüdrometeoroloogiliste vaatluste tulemusena

tehniliste dokumentide säilitamise detailsüsteem

подетальная система организации технических документальных материалов

süsteem, mille kohaselt kõigi projektide üht liiki detailide joonised säilitatakse koos

tehniliste dokumentide säilitamise formaatsüsteem

поформатная система организации технических документальных материалов

süsteem, mille kohaselt projekti üksikuid elemente arvestatakse ja hoitakse nende formaadi järgi

tehniliste dokumentide säilitamise projektsüsteem
 попроектная система организации технических документальных материалов

süsteem, mille kohaselt projekti koostisse kuuluvaid tehnilisi dokumente arvestatakse ja säilitatakse ühe objekтинumbri all, millele lisatakse projekti staadiumide ja osade (markide) indeksid

tehniliste dokumentide säilitamise sega- (kombineeritud) **süsteem** смешанная (комбинированная) система организации технических документальных материалов

süsteem, mille kohaselt tehniliste dokumentide arvestuseks ja hoidmiseks kasutatakse mitmesuguste säilitussüsteemide kombinatsiooni

tehniliste dokumentide säilitamise süsteem система организации технических документальных материалов

tehniliste dokumentide arvestuseks, süstematiseerimiseks ja hoidmiseks kehtestatud kord tehnilistes ning teaduslik-tehnilistes arhiivides. Vt. t. d. s. detailsüsteem, t. d. s. formaatsüsteem, t. d. s. projektsüsteem, t. d. s. segasüsteem, t. d. s. voolusüsteem

tehniliste dokumentide säilitamise voolusüsteem
 поточная (порядковая) система организации технических документальных материалов

süsteem, mille kohaselt tehnilisi dokumente arvestatakse ja hoitakse nende arhiivi saabumise järjekorras

tehniliste dokumentide tähistamise ainealane süsteem предметная система обозначения технических документальных материалов

süsteem, mille kohaselt tehnilised dokumendid objekti (toote) osade (detailide, sõlmede jne.)

kohta indekseeritakse iga objekti (toote) piires iseseisvalt

tehniliste dokumentide tähistamise konkretiseerimata süsteem обезличенная система обозначения технических документальных материалов süsteem, mille kohaselt tehnilised dokumendid indekseeritakse vastavalt varem väljatöötatud klassifitseerimisskeemile, sõltumata nende kuuluvusest ühe või teise toote juurde

tehniliste dokumentide tähistamise kümnendsüsteem десятичная система обозначения технических документальных материалов kümnendliigitusel põhinev tehniliste dokumentide tähistamise süsteem

tehniliste dokumentide tähistamise tähtsüsteem объектно-марочная система обозначения технических документальных материалов süsteem, mille kohaselt projekti osade ja staadiumide tähistamiseks kasutatakse tähtindeid

teisikdokument извод üks mitmest dokumendi originaalist pärinevast tekstist, millel on teksti korduval ümberkirjutamisel tekkinud keelelised erinevused

tekstdokument текстовой документ dokument, mille sisu on edasi antud mistahes kirjas

teksti valik выбор текста dokumendi põhiteksti valik olemasolevatest sõnastustest ja variantidest, originaalidest, koopiatest jne. publitseerimiseks

tekstikriitilised märkused текстуальные примечания

märkused dokumentide publikatsioonide kohta, milles antakse andmed publitseeritava teksti alli-

kate ja iseärasuste ning arheograafi töö kohta nende trükiks ettevalmistamisel ning tuuakse teksti publikatsiooniks valiku, autorluse, dateeringu ja dokumendi originaalsuse tõestus

tekstoloogia текстология

teadusharu, mis uurib tekstide ajalugu ning töötab välja kirjanduslike ja muude kirjalike allikate uurimise meetodid

temaatiline kaart тематическая карточка

dokumentaalsete materjalide kataloogi kaart nende sisu, asukoha ja klassifitseerimisandmetega

temaatiline kataloog тематический каталог

dokumentaalsete materjalide kataloog, milles andmed dokumentaalsete materjalide sisu kohta on süstematiseeritud temade kaupa

temaatiline teatis тематическая справка

arhiiviteatisena vormistatud informatsioonidokument, mis sisaldab andmeid mingi küsimuse või teema kohta

temaatiline väljaselgitamine тематическое выявление

dokumentide väljaselgitamine ühe kindla teema kohta

temaatiline ülevaade тематический обзор

arhiiviteatmik, mis sisaldab fondide, fondi või selle osa teatud rühmadesse süstematiseeritud dokumentaalsete materjalide kirjelduse ühe teema kohta koos nende leidandmetega

temaatilise väljaselgitamise plaan план тематического выявления

metoodiline vahend, mis kujutab endast üldist teemat konkretiseerivate küsimuste loendit, mille järgi toimub dokumentide väljaselgitamine iga-külgeks kasutamiseks

tempelpaber гербовая бумага
tsiviilõiguslike dokumentide koostamiseks ette-
nähtud paber vapi või mõne muu riigiembleemi
kujutisega

terminiregister терминологический указатель
terminite tähestikuline loend

tiitrid титры
selgitav tekst filmil

toimik дело
1) klassifikatsiooniline mõiste dokumentide kogumi või üksikdokumendi tähistamiseks, mis kuulub asutuse tegevuse kindla suuna või küsimuse juurde ning on asjaajamises paigutatud eraldi kaante vahele
2) dokumentide kogum, mis kujutab endast sisult seotud ja järjekindlat menetlust ühes küsimuses (näit. kohtutoimik)
3) säilitusühiku liik arhiivis

toimiku indeks индекс дела
toimiku kaanele märgitav asutuse struktuurse osa tinglik tähistus ja toimiku järjekorranumber nomenklatuuri järgi

toimiku pealkiri заголовок дела
toimiku dokumentide koostise ja sisu lühikokkuvõte

toimiku vormistamine оформление дела
toimiku õmblemisest, lehtede nummerdamisest ja kaane vormistamisest koosnev tööde kompleks

toimikute koondnomenklatuur сводная номенклатура дел
üheks nomenklatuuriks koondatud asutuse kõigi struktuursete alljaotuste toimikute nomenklatuurid

- toimikute moodustamine** образование дел
dokumentide rühmitamine toimikutesse vastavate tunnuste alusel
- toimikute moodustamise tunnused** признаки заведения дел
dokumentide peamised tunnused (nominaalne (liigi), temaatiline (sisu), autori, korrespondendi, geograafiline ja kronoloogiline), mille järgi need rühmitatakse toimikuteks
- toimikute nomenklatuur** номенклатура дел
asutuse või tema struktuurse alljaotuse asjaajamises peetavate toimikute süstematiseeritud loend
- toimikute näidis- (tüüp-) nomenklatuur** примерная (типовая) номенклатура дел
mingile üheliigiliste asutuste rühmale või nende üksikutele struktuursetele alljaotustele tüüpiliste toimikute nimetuste loend
- toonfilm** тонфильм
helidokument, mis kujutab endast optilist (fotograafilist) helisalvestust filmilindil
- topograafiline register** vt. asukoharegister
- trafaretne dokument** (trafarettdokument) трафаретный документ
dokument, millel on varem valmistrükitud standardne tekst ja seda täiendav konkreetne sisu
- trafaretne plank** (trafarettplank) трафаретный бланк
osaliselt varem valmistrükitud tekstiga plank
- tsentraliseeritud asjaajamine** централизованное делопроизводство
asjaajamise süsteem, kus asjaajamisega seotud operatsioonid toimuvad asutuses ühes kindlas struktuurses alljaotuses

tõestav kirje заверительная надпись
toimiku, säilitusühiku või nimistu lehtede arvu
ja dokumentide seisukorda kinnitav kirje

tööprojekt рабочие чертежи
ehitus-montaažitöödeks ning toodete ja nende
koostisosade valmistamiseks ettenähtud tööjoo-
niste kogum

tüüpdokumendid типовые документы
1) normatiiv- ja korraldavad dokumendid, mis
määravad kindlaks asutuse töö korra (tüüppõhi-
kiri, tüüppõhimäärus) või selle osa (tüüpleping)
ning on näidiseks ühenimeliste dokumentide koos-
tamisel

2) dokumendid, mis tekivad asutustes ühesuguste
funktsioonide täitmisel (juhtimine, planeerimine,
arvestus jm.)

tüüpdokumentide loetelu перечень типовых доку-
ментов

normatiivdokument, mis kujutab endast funktsio-
naalse ja tootmisharulise printsiibi järgi süste-
matiseeritud, enamikule asutustele omaste funk-
tsioonide (juhtimine, planeerimine, arvestus, aru-
andlus jt.) täitmisel tekkivate dokumentide ja
nende kohustuslike säilitustähtaegade nimekirja.
Antakse välja NSV Liidu Ministrite Nõukogu j. a.
Arhiivide Peavalitsuse poolt

U

unikaalne dokument уникальный документ
eriti väärtuslik dokument, millel ei ole sarnast
sisult või kujunduselt

uurimisteemade kartoteek картотека тематики исследований
 kartoteek, mis sisaldab uurijate poolt arhiivi dokumentide põhjal uuritud teemade süstematiseeritud loendi

V

valguskoopia светокопия
 valguskopeerimismeetodil valmistatud faksiimile vapiteadus vt. heraldika

vesimärk (filigraan) водяной знак (филигрань)
 paberi valmistamisel saadud vastu valgust nähtav kujutis paberil

videomagnetfilm видеомангитофильм
 kujutise ja helisaate üleskirjutis ferromagnetlindil

viisa dokumendil виза на документе
 ametiisiku allkiri dokumendil, mis tõendab tema nõusolekut või tutvumist dokumendi sisuga

viiteteatis справка-ориентировка
 arhiiviasutuse informatsioonidokument teatud teemat käsitlevate dokumentide olemasolust arhiivis

väljavõte dokumendist выписка
 avaldamiseks väljavalitud sisult eraldatud dokumendi teksti osa

väljuvate (väljasaadetavate) kirjade registreerimise raamat журнал регистрации исходящих писем
 raamat dokumentide registreerimiseks ametiasutuses väljuvate kirjade sisu lühikirjeldusega

Ü

üleandanimistu (kõnek.) сдаточная опись
asutuses toimikute arhiivi üleandmisel koostatav
dokumentaalsete materjalide nimistu

ülekandetabel переводная таблица
säilitusühikute vanade šifrite ja neile vastavate
uute šifrite loend

ümberpööratav positiiv обратимый позитив
positiiv ümberpöörataval filmil, mis kujutab
endast filmi- või fotodokumendi originaali

ürik грамота
õigusliku tähtsusega vanaaegne unikaalne üksik-
dokument

ürikuteadus vt. diplomaatika

Александр ЭЙНПАУЛЬ, Ахто КЕННИК, Алли
ПИЙРСАЛУ, Олев РАТАССЕШ (составитель), Аст-
рид ТЕДЕР, Борис ВАРККИ (главный редактор).

СЛОВАРЬ АРХИВНОЙ ТЕРМИНОЛОГИИ

На эстонском и русском языках. Художественное
оформление М. Рулянд. Издательство «Валгус».

Таллин, Пярнуское шоссе, 10.

Toimetaja S. Ootsing. Kunstiline toimetaja M. Niin.
Tehniline toimetaja E. Toomsalu. Korrektor O. Küla.
Laduda antud 25. V 1970. Trükkida antud 25. VIII 1970.
Formaat 60×84/32. Trükipoognaid 2,0. Tingtrükipoog-
naid 1,86. Arvestuspoognaid 2,48. Trükiarv 1000. Tellimuse nr. 2407. Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk tn. 40/42. Hind 7 kop.

7 kop.

A

30953

6196812

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00619681 2